

Українська мова в судово-процесуальній сфері

У посібнику системно охоплено всі аспекти мовлення – від фонетико-орфоепічних мовних норм сучасної української літературної мови до особливостей слововживання.

Теоретичний матеріал подано в таблицях і схемах, що дає змогу користувачам зосередити увагу на відомостях про складні випадки вживання мовних засобів у судово-процесуальній сфері.

Для суддів, кандидатів на посаду судді, працівників апаратів судів та всіх, хто цікавиться культурою українського ділового мовлення.



НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА СУДДІВ УКРАЇНИ

КАБИШ О. О.

УКРАЇНСЬКА МОВА В СУДОВО- ПРОЦЕСУАЛЬНІЙ СФЕРІ

Навчально-практичний посібник

ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

Київ • 2019

УДК 811.161.2'276.6:34
К12

*Рекомендувала до друку Науково-методична рада
Національної школи суддів України
(протокол № 1 від 21 січня 2019 року)*

Рецензенти:

Стишов О. А. – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;
Ковтюк Є. І. – суддя Верховного Суду України.

Кабиш О. О.

К12 Українська мова в судово-процесуальній сфері : навч.-практ. посіб. К.: Алерта, 2019. 110 с.

ISBN 978-617-566-545-9

У посібнику системно охоплено всі аспекти мовлення – від фонетико-орфоепічних мовних норм сучасної української літературної мови до особливостей слововживання. Теоретичний матеріал подано в таблицях і схемах, що дає змогу користувачам зосередити увагу на відомостях про складні випадки вживання мовних засобів у судово-процесуальній сфері.

Для суддів, кандидатів на посаду судді, працівників апаратів судів та всіх, хто цікавиться культурою українського ділового мовлення.

УДК 811.161.2'276.6:34

ISBN 978-617-566-545-9

© Кабиш О. О., 2019.

© Видавництво «Алерта», 2019.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
1. ВСТУП	8
1.1. Поняття державної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови, форми її реалізації.....	8
1.2. Норми літературної мови. Типи мовних норм.....	9
2. ФОНЕТИКО-ОРФОЕПІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДДІ	11
2.1. Засоби милозвучності української мови. Чергування <i>у – в, і – й, з – зі – із, -ся – -сь</i>	11
2.2. Правила наголошування слів в українській мові.....	14
3. ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДДІ	20
3.1. Особливості вживання іменників.....	20
3.1.1. Уживання родових форм іменників в офіційно-діловому стилі.....	20
3.1.2. Рід іменників на позначення осіб за професією, посадою, званням, соціальним статусом.....	21
3.1.3. Особливості відмінювання іменників.....	21
3.1.4. Поділ іменників на відміни та групи відмінювання...22	
3.1.5. Закінчення іменників чоловічого роду другої відміни в родовому відмінку однини.....	24
3.1.6. Закінчення іменників чоловічого роду другої відміни в давальному відмінку однини	26
3.1.7. Кличний відмінок. Звертання, що складаються з кількох назв.....	27
3.1.8. Відмінювання прізвищ.....	30
3.1.9. Творення імен по батькові.....	33

3.1.10. Відмінювання абревіатур.....	34
3.1.11. Рід абревіатур.....	36
3.1.12. Графічні скорочення. Типи графічних скорочень.....	38
3.1.13. Правила скорочування слів і словосполучень.....	38
3.2. Особливості вживання прикметників.....	40
3.2.1. Поділ прикметників на групи відмінювання.....	40
3.2.2. Творення ступенів порівняння якісних прикметників.....	41
3.3. Особливості відмінювання та вживання числівників.....	42
3.3.1. Розряди числівників за значенням та будовою.....	43
3.3.2. Особливості відмінювання числівників.....	43
3.3.3. Сполучення числівників з іменниками.....	48
3.3.4. Уживання числівників для позначення часу.....	51
3.3.5. Оформлення цифрової інформації в документах.....	52
3.4. Особливості вживання займенників.....	53
3.5. Особливості вживання дієслів.....	55
3.5.1. Дієслівні форми.....	55
3.5.2. Безособові форми на <i>-но</i> , <i>-то</i>	56
3.5.3. Уживання зворотних перехідних дієслів на <i>-ся</i>	56
3.5.4. Творення та вживання форм наказового способу дієслів.....	57
3.5.5. Особливості вживання дієприкметників.....	58
3.5.6. Уживання віддієслівних іменників.....	61
3.6. Особливості вживання прийменників.....	63
3.6.1. Групи прийменників за будовою та походженням.....	63
3.6.2. Уживання прийменника <i>по</i>	63
3.6.3. Прийменники з <i>– до (по)</i> для часових позначень.....	65
3.6.4. Уживання прийменника <i>до</i> в поєднанні з числівниково-іменниковою формою.....	66
3.6.5. Уживання прийменника <i>при</i>	67
3.6.6. Похідні прийменники.....	68
3.7. Складні випадки синтаксичного керування в текстах документів.....	69

3.8. Складні випадки синтаксичного узгодження в офіційно-діловому стилі.....	70
3.8.1. Узгодження підмета з присудком під час вибору роду іменника.....	71
3.8.2. Особливості узгодження прикладок – власних назв.....	71
3.8.3. Узгодження означень.....	74
3.8.4. Узгодження підмета з присудком під час вибору числа іменника.....	74
4. ОРФОГРАФІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДДІ.....	76
4.1. Уживання великої літери у власних назвах.....	76
4.2. Правопис прізвищ слов'янського походження.....	79
4.2.1. Правопис знака м'якшення та апострофа в прізвищах іншомовного походження.....	82
5. ПУНКТУАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДДІ.....	84
5.1. Розділові знаки в простому реченні.....	84
5.1.1. Тире між підметом і присудком.....	84
5.1.2. Тире на місці пропущеного члена речення.....	85
5.1.3. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами речення та узагальнювальними словами.....	86
5.1.4. Розділові знаки в реченнях з відокремленими членами речення.....	88
5.1.5. Розділові знаки в реченнях із вставними та вставленими компонентами.....	92
5.2. Розділові знаки в складному реченні.....	94
5.2.1. Розділові знаки в складносурядному реченні.....	94
5.2.2. Розділові знаки в складнопідрядному реченні.....	95
5.3.3. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.....	96

6. ЛЕКСИЧНА ТА СТИЛІСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

СУДДІ	97
6.1. Уживання канцеляризмів, мовних кліше та мовних штампів у судово-процесуальних документах	97
6.2. Рекомендації щодо вживання деяких слів, сполучень слів, словосполучень у текстах судових рішень	98
Використана література.....	105
Стандарти.....	106
Нотатки	106

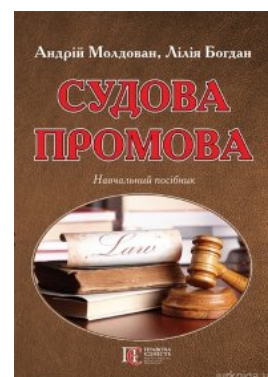
Книги, які можуть вас зацікавити



Ділова українська мова.
Навчальний посібник
для підготовки до
іспитів



Кримінальний
процесуальний кодекс
України



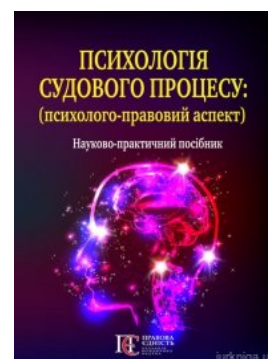
Судова промова



Початок кримінального
провадження: поради
адвоката



Логіка для юристів.
Навчальний посібник
для підготовки до
іспитів



Психологія судового
процесу
(психолого-правовий
аспект)

Перейти до галузі права
Деловое письмо и этика



[Перейти на сайт](#) →